

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΗΧΑΝΕΣ ΚΟΠΗΣ ΚΙΜΑ (MEAT GRINDERS)

Οι μηχανές αυτές υπάρχουν συνήθως στα κρεοπωλεία και στα super markets, αλλά και σε εστιατόρια, ψησταριές κτλ. Παρόμοιες μηχανές μεγαλύτερου μεγέθους υπάρχουν σε επιχειρήσεις κατεργασίας κρέατος, αλλαντοποιεία κτλ.

Στις μηχανές κοπής κιμά έχουν συμβεί πολύ σοβαρά ατυχήματα, όπως ακρωτηριασμοί της 1^{ης} φάλαγγας δακτύλων μέχρι και ακρωτηριασμοί ολόκληρης της παλάμης μέχρι τον καρπό.

Τα ατυχήματα συμβαίνουν όταν το χέρι του εργαζόμενου που χειρίζεται την μηχανή, προσεγγίζει τον κοχλία προώθησης του κρέατος προς τον κοπτήρα (είτε κατά λάθος είτε ηθελημένα με σκοπό να καθαρίσει την περιοχή, να σπρώξει το κρέας κτλ) ενώ αυτός περιστρέφεται και τελικά το χέρι παρασύρεται απ' αυτόν με αποτέλεσμα την σύνθλιψη και τελικά τον ακρωτηριασμό.

Για την αποφυγή ατυχήματος σε μια τέτοια μηχανή θα πρέπει αυτή να είναι κατασκευασμένη κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να είναι αδύνατη η προσέγγιση των δακτύλων του εργαζόμενου στον κοχλία (λαμβανομένου υπόψη ότι την μηχανή μπορεί να χειρίζεται και άτομο με λεπτά χέρια). Αυτό επιτυγχάνεται συνήθως με την ύπαρξη χοάνης προσαγωγής του κρέατος (στον κοχλία) με στενό ή/και μακρύ λαιμό ή με κάποια κατάλληλη προστατευτική διάταξη στην είσοδο της χοάνης - σωλήνα. Οι καινούργιες μηχανές είναι κατασκευασμένες συνήθως έτσι ώστε να μην υπάρχει τέτοιος κίνδυνος. Το πρόβλημα εμφανίζεται κυρίως στις παλιές μηχανές που η χοάνη προσαγωγής είναι κοντή και φαρδιά.

Αντίθετα με ότι μπορεί να πιστεύουν κάποιοι, σε μια επικίνδυνη μηχανή του κιμά, αν ο εργαζόμενος χρησιμοποιεί γουδοχέρι (ξύλινο ή πλαστικό) αυτό δεν διασφαλίζει ικανοποιητικά την ασφάλειά του. Σε κάθε περίπτωση η προώθηση του κρέατος στη χοάνη θα πρέπει να γίνεται οπωσδήποτε με το γουδοχέρι και όχι με τα χέρια.

Σε μία ανασφαλή μηχανή οι δυνατές τροποποιήσεις που μπορούν να γίνουν για να την καταστήσουν ασφαλή, είναι είτε αντικατάσταση του σωλήνα της χοάνης (με κάποιον μικρότερης διαμέτρου ή/και μακρύτερο) είτε με τοποθέτηση κατάλληλης και ανθεκτικής μεταλλικής προφυλακτικής διάταξης στην είσοδο της χοάνης (που θα αφήνει να περνά το γουδοχέρι αλλά όχι το χέρι του εργαζόμενου). Το ζητούμενο, σε κάθε περίπτωση, είναι τελικά να καταστεί αδύνατη η προσέγγιση των δακτύλων του εργαζόμενου στον κοχλία. Σημειώνεται ότι όποιες τροποποιήσεις γίνουν σε μια μηχανή του κιμά για να την καταστήσουν ασφαλή, θα πρέπει να γίνονται κατόπιν μελέτης, από αρμόδιο τεχνικό και με την σύμφωνη γνώμη του Τεχνικού Ασφαλείας της επιχείρησης. Οι προστατευτικές διατάξεις που θα τοποθετηθούν θα πρέπει να μην μπορούν να παρακαμφτούν από τους εργαζόμενους. Ειδικά στην τοποθέτηση προστατευτικής διάταξης στην είσοδο της χοάνης θα πρέπει να είναι αδύνατη η προσέγγιση των χεριών στον κοχλία με οποιονδήποτε τρόπο. Υπάρχουν παραδείγματα ατυχημάτων σε παλιές μηχανές που είχαν κάποιο προστατευτικό στην είσοδο της χοάνης όμως τελικά το χέρι του εργαζόμενου έφτασε μέχρι τον κοχλία.

Οπωσδήποτε είναι απαραίτητη και η ενημέρωση – εκπαίδευση των εργαζομένων σχετικά με την ασφαλή χρήση των μηχανών αυτών αλλά και με γενικότερα θέματα ασφάλειας της εργασίας και της αναγνώρισης των εργασιακών κινδύνων.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 9 (Παράρτημα Ι), παράγραφος 2.13, του Π.Δ. 395/1994 «ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού εργασίας από τους εργαζόμενους κατά την εργασία τους σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 89/655/ΕΟΚ», «εάν υπάρχουν κίνδυνοι λόγω επαφής με κινούμενα μηχανικά στοιχεία του εξοπλισμού εργασίας, που μπορούν να προκαλέσουν ατυχήματα, πρέπει αυτά να είναι εφοδιασμένα με προφυλακτήρες ή με συστήματα που να εμποδίζουν την πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες ή να σταματούν την κίνηση των επικίνδυνων στοιχείων πριν την πρόσβαση στις επικίνδυνες ζώνες».

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 11 του παραπάνω Π.Δ. για την χρησιμοποίηση ενός επικίνδυνου εξοπλισμού εργασίας (στην προκειμένη περίπτωση μια μηχανής κιμά) υπάρχουν ευθύνες (και αντίστοιχα προβλέπονται διοικητικές και ποινικές κυρώσεις) εκτός από τον εργοδότη, για τον κατασκευαστή και τον εισαγωγέα ή προμηθευτή.

Παρακάτω παρατίθενται ενδεικτικά κάποια σχετικά παραδείγματα μηχανών:

Παραδείγματα καινούργιων μηχανών με προστασία. Αριστερά, μηχανή με στενή και μακριά χοάνη. Δεξιά μηχανή μεγαλύτερης υποδύναμης με προστατευτικό στην είσοδο της χοάνης.

Παλιά μηχανή με κοντή και φαρδιά χοάνη όπου συνέβη ατύχημα.

Μηχανή που έφερε προστατευτική διάταξη στην είσοδο της χοάνης, που όμως επέτρεπε την είσοδο του χεριού από τα πλάγια και στην οποία συνέβη τελικά ατύχημα.

Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 2008

Τσιρπάνης Ανδρέας, Τεχνικός Επιθεωρητής Εργασίας, Μηχανολόγος Μηχανικός Α.Π.Θ.